

شهرابی رهش و دلّه شکاوه‌کە ی دل‌بەند

چنور نامیق

هه‌میشه دل‌پرم بۆ ئه‌و هه‌وران‌ه‌ی که توور‌ه‌بوونیان له یه‌ک ئه‌ده‌نه‌وه، چاوی به‌خوری ئاسمان وینه‌ی (دل‌بەند) ی بێر ئه‌هینامه‌وه که چۆن فرمیتسکه‌کانی به‌خوڕ ئه‌بارین و هه‌ندیکیان قوت ئه‌دا.

ئه‌و رۆژ‌ه‌ی هه‌وایی مه‌رگی دل‌بەندم بیست، تووشی شوک بووم، ئه‌و هه‌میشه له‌گه‌ڵ (هه‌راسان) ده‌توت تا‌قه دووانه‌ی عه‌شقن و هه‌یج دووانه‌یه‌کی له‌م جووره‌ نییه‌ بتوانی له‌ عه‌شکردن بگاته‌ ئه‌وان.

به‌په‌له‌ خۆم گه‌یانده‌ نه‌خۆشخانه، هه‌ر له‌ ده‌رگای نه‌خۆشخانه‌که‌وه ستافی کچی خوین شیرین و گه‌نجی لی‌هاتوو به‌گۆلی سپیی‌ه‌وه چاوه‌روانی ته‌رمه‌که‌یان ئه‌کرد، پیتشوازییان لی‌ کردم، هه‌ر هه‌موویان قاتی شین و کراسی سپی به‌ بۆنباغیان به‌ستبوو، چاوه‌کانیان وه‌ک شه‌رابه‌ سووره‌که‌ی که دل‌بەندی مه‌ست ئه‌کرد، سوور ئه‌چوونه‌وه.

که ته‌رمه‌که‌یان به‌رێ کرد و پرسه‌یان بۆ دانا، هه‌ندێ له‌ و ژنانه‌ی بیریان له‌ کولتوور و عه‌بییه‌ ئه‌کرده‌وه، یه‌که‌و بوختانیکی نارنجیان ئه‌دا به‌ پالی، یه‌کیک ئه‌بیوت خیانته‌ی له‌ میترده‌که‌ی کردوه، یه‌کیک ئه‌بیوت ئاخر چۆن خیانته‌ له‌ پیاویکی به‌رێز و میه‌ره‌بانی ئاوا ده‌کرێ.

ژنیک ئه‌بیوت هه‌رگیز وا نییه‌ ئه‌وان به‌یج یه‌کتر هه‌لیان نه‌ئه‌کرد، ئیدی گویم پر بوو له‌ هاتوهاواری ئه‌و ژنانه‌ی لافی پاکیان لی‌ ئه‌دا و خۆیان رۆژانه‌ سته‌میان له‌ مرۆقه‌کان ئه‌کرد.

دل‌بەند که به‌رده‌وام له‌ فریشته‌ ئه‌جوو، به‌لام له‌ تابلۆکانیدا خوا نه‌ما‌بوو شکاتی لا نه‌کات.

له‌ رۆژی لی‌کۆلێنه‌وه‌که‌ نامه‌که‌م گه‌یانده‌ ده‌ستی دادوه‌ره‌که‌ و پیم وت ماوه‌یه‌ک به‌ر له‌ ئیستا دل‌بەند ئه‌و نامه‌یه‌ی دامی و وتی مه‌یکه‌ره‌وه تا خۆم پیت ئه‌لیم.

له‌ (هه‌راسان) یان پرسی بۆچی دل‌بەند ده‌ستی چووه‌ خۆی و به‌م شتیه‌یه‌ وازی له‌ دنیا هینا؟

ئو به‌بی ئه‌وه‌ی پایه‌ی ئه‌و ژنه‌ هونه‌رمه‌نده‌ ره‌چاو بکات که هه‌موو خه‌لکی به‌دل‌خۆشیان ئه‌ویست، وتی: نازانم،

ئەو نەخۆشیی دەروونی ھەبوو.....

ئەمە یەکیەک بوو لەو بوختانانەیی کە خۆی پێ دەریاز دەکرد، چونکە ھەرگیز دلبەند ئەو کەسە نەبوو کە دەستی لە دنیا بەریخ، ئەو بە لیتی سووری نامەکەیی مۆر کردبوو، دادوەرەکە وتی ئەم نامەییە تەنیا وینەییە، ئەو ئەم مۆرە سوورەیی بە لیتو کراوە چیبە؟ ئەو لیتی پرسیم دلبەند قەت باسی خەمەکانی خۆی لای تۆ کردبوو؟

وتم نەخیر بەلام ھەندێ جار ھەندێ قسەیی فری ئەدا، بۆ نمونە رۆژتیک کە ھەوالتی خۆکوشتنی ئافەرەتییکی ئەخۆتێندەو لە رۆژنامەییەکی پیتی وتم:

ھەلۆتیت گیان من گالتەم بەو ژنانە دێ کە پەنا بۆ خۆکوشتن دەبن، چما گوناھ نییە من خۆم بکۆژم و دانەنیشم خۆشەوێستی و داپرائی عاشقەکان بکەمە تابلۆ؟

پاشان وتی :

ئەزانی ئەگەر بە دەستی من بواپە شەوم نەئەھیشت تا شەوانیش ھەر کارم لەسەر ساپتێکردنی دلە شکاوەکانی ناو تابلۆکانم بکردایە، دوا ئەو لە خالێکی نادبیری ژیان راتەما و ئەبوت:

ئەو نابینی رێکخراوەکەیی من جگە لە مۆری سووری لیتی خۆم، مۆرەکانی دی رەت دەکاتەو، چونکە تەنیا بە قسەکانی خۆم ئەتوانم حەقیقەت بنوسمەو.

دادوەرەکە تەماشای نامەکەیی کرد و پرسبیری کرد ئەو ئەم رێگە پر پێچوپەنایە چیبە؟ کە چاویکی چەشنی شەراب مەست بۆی ئەروانی؟

وتم جەنابی دادوەر نازانم؟ بەلام ماوەیەکی پێش ئیستا ئەم نامەییە دامەتێ و وتی ئەو ئەمانەتەم بۆ ھەلگرە تا خۆم پیت ئەلیم. لەسەر قسەکانم بۆ دادوەر بەردەوام بووم:

جاریکیان دلبەند وینەیی شەقامییکی تەمومژاوی ئەکیشا و ئەبوت: ئەو رێگەیی کۆتاییەکەیی نادۆزمەو.

پاشان بەحەسەرەتەو وتی چەند بیزارم، خانیکی ھاوڕێمان لەولاو و تۆ بۆ؟ ئیدی ئیستاش زەرەخەنە پر مەغزاکەیی دلبەند لە بیرەو ریم دەرنایچ کە تەماشای ئەوی کرد، یان ھەندێ جار لەگەڵ رەشکردنەو دە پەرەییەکی سپی بەردەستی بۆ ساتیک رادەما و ئەبوت:

ئای خودایە، ھەتاکو کەیی چاوەروانی زانیی راستیبەکان بم؟ ئەوجار رووی ئەکرده من و ئەبوت: ناخ ھەلۆتیت گیان وا دەمرم و کەس نازانی چی خەمیکم ھەلگرتوو.

دادوەر وتی چیتەر لە بارەییەو ئەزانی، ئەو کیشەیی دەروونی ھەبوو؟

وتم جەنابی دادوەر ئەو کیشەیی ھاوڕێکانی خۆی چارەسەر ئەکرد، تەمەنیکە ئیمە ھاوڕێین، ھەرگیز ئەو کیشەیی دەروونی نەبوو.

ئەو دەیی سەیری فەیسووی دلبەندی بکردایە، ئیرەیی پێ ئەبرد، ھەمیشە وینەکانی بەزەرەخەنەییەکی ئال رازابوو، بەلام خەمی شیرینی چاوەکانی زەرەخەنەکەیی بە درۆ دەخستەو و دوولتی لای تەماشاکەر دروست ئەکرد.

کە سەیری تابلۆکانیشت بکردایە بەردەوام کچیتکی لیتو بە بزە و چاوەگریان لە پەنجەرەییەکی بچوو کەو دەپروانییە دەردەو، چەند دیتیک لەسەر عەشق و ونبوون تایتلی تابلۆ بە وبقارەکانی بو.

لە نامەکەدا تابلۆییەکی تر کیشرابوو کە ناوونیشانی چاوەروانی ھەلگرتبو، (مروفتییکی نادبیر کە بەردەو نادبیر ئەروانی)

جەنابی دادوەر لیتی پرسیم ئەمە مانای چیبە؟ وتم نازانم...

ھەراسان لەولاو ھەراسانتر ئەروانییە ئەم بارودۆخە و ھاتە دەنگ:

دلبەند کیشەیی دەروونی ھەبوو من راپۆرتەم ھەبە. تا ئەو رۆژە کەس باوەرێ نەئەکرد ئەو دوو ھاوسەرە ئەوئەندە دوورین لەیەکتربییەو، ئەوان لە بەرچاوی خەلکی نمونەیی بەرزی عەشق بوون و خەلکی ھیوایان ئەخواست وەکو ئەوان بن.

ئەو رۆژەم بیرکەوتەو کە دلبەند و ھەراسان پیکەو تابلۆییەکیان ئەکیشا و برادەریک بینینی و سێ جار وتی ماشەللا. ئیستا زەرەخەنە پر مەغزاکەیی دلبەندم بیر کەوتەو کە تەماشای ھەراسانی کرد و دووبارە سەری بەردایەو سەر تابلۆکە و لە تەواوکردنی تابلۆکە بەردەوام بوون.

ئیدی جەنابی دادوەر وینەییەکی تری لە لاپەرەکە بینی، کە وینەیی کلیتیک بوو ددانەکانی بەرەش بۆیاغ کرابوو.

جەنابی دادوەر رووی کردە ھەراسان و لیتی پرسی ئایا تۆ ھیچ کیشەییەکت لەگەڵ دلبەند ھەبوو کە تەنیا بە یەک رێگە چارەسەر بکری؟

ھەراسان وتی جەنابی حاکم ھەموو خەلکی دەزانن من چەند کەسیکی ھێمن و لەسەرخۆم و چەندە ئازادیخوادم، ئیتەر ئەو پرسبیرانە چیبە؟

دادوەر بەتوورەییەو پیتی وت باشە تۆش وەکو دلبەند شیوەکار نیت؟ بۆ ناتوانی ئەم وینانە بخۆتینتەو؟ ھەراسان وتی:

جەنابی دادوەر پیتەم وتی دلبەند تووشی نەخۆشی دەروونی بوو، ئەمەش راپۆرتە پزیشکییەکەیی.

دادوهره که به توورپه بیه و پیتی وت پیده نگ به .
وینه کی تری ناو لاپه ره که پیکیتی پر له شه رابی
سوور بوو، به ده ستی کی سپییه وه که بو لیویتی کی سووری
نه بر د.

دل به ندم بیرکه و ته وه که رۆژتیک له سه ر بابته تی خیانه ت
قسه مان نه کرد، وتی مرۆف خوئی ژهر خوار د بکات
باشتره له وهی خیانه ت بکات.

ئیدی ویستم باسی بکه م، به لام جه نابی دادوهر پرسى
ئه ی ئەم رایه خه سپییه په لایویه چیه دوو که سی
به دیاره وه دانیشتون؟

له و کاته دا (رهوا) ی هاو پیتی هه راسان و دل به ند هاته
ژوو ره وه، نه ویش زهر فیتی که به ده سه وه بوو، وتی جه نابی
حاکم ده مه وی شتی کتان بو باس بکه م که پتیه ندی به
دل به ند وه هه یه، نه و رۆژه ی باری ته ندروستی دل به ند
تیکچوو هات بو تو مار که م و ئەم تابلو نامه یه ی کیشا و
داوای زهر فیتی کی لی کردم و له ناوی دانا و وتی نه وه با
لای تو بمینیتته وه.

پاشان به زهر ده خه نه یه کی فرمی سکا و بیه وه وتی
بسووره دوای ته مه نیک هاتم بۆلات، نه وه هاتم و
نه مه وی پیکه وه بین.

نه وه ی راستی بی تووشی شوک بووم، چونکه من
سالانیکی زۆر عاشقی پاکی و بیگه ردی و که سایه تی و
روحی جوانی دل به ند بووم و نه متوانیبوو پیتی بلیم، هه ر
له دووره وه چه سه ر تکی شت بووم بوئی. تا سی سالیکی به ر
له نیستا که هه ستی خو م بوئی ده رپری نه و ته نانه ت
نه یو بست گویم لی رابگری، پاشان به نامه هه مو هه ستی
خو م بوئی ده رپری، ئیتر هه ر گیز وه لامی نه دامه وه.

زۆر نامه م به ماسنجه ر بو ره وانه کرد، به لام نه و
نه یه خویندنه وه، سال تیپه ری و من به عه شقی نه وه وه
نه سوو تام.

هه فته یه ک به ر له نه مرۆ که هات بۆ لام ره شیکی
قه ترانی پۆشیبوو و ده موچاوی تامی پاییزیکی به
ویقاریان نه دا.

دادوهر ته ماشای نامه که ی کرد و سه ری بادا و وتی
نه مه کو پییه که له و نامه یه ی به ر ده ست، نه ری نه مه
بلیمه ت بوو، یان نافرته؟

پاشان لیتی پر سیم نه ی دوایی، چی رووی دا؟
رهوا چاوه کانی سرینه وه و وتی دوای سالانیکی له
پشتگوئی خستنی عه شقه راسته قینه که ی من، به چاوی
فرمی سکا و بیه وه وتی رهوا هاتووم پیکه وه بین،
فرمی سکه کانی به خوړ نه بارین و پیکیتی له جانتا که ی
ده رهینا، پاشان شو شه یه ک شه رابی سووری ده رکرد و به
گریانه وه پیکه که ی لی پر کرد، باش ده یزانی من نه مه به

گوناه ده زانم...

وتم باشه بۆچی ده گریت؟

نه و به ده م خوار دنه وه ی شه رابه که وه فرمی سکی نه باراند،
وه کو خواوه ندی کی مه زن قسه ی نه کرد.

پیتی وتم:

رهوا تو نه زانی دل م له ده ست دا؟ مه گه ر منیش وه کو
نه و بم

وتم نه وه تو چی نه لیتی؟

به زهر ده خه نه یه کی هیس تیر بیه وه وتی تازه من هه موو
شتی کم له ده ست داوه، که شته روحییه کان درۆ بوون،
ئیتیر مانه وه م به پاکی نه سه ته مه.

نه م هه لسوکه و ته ی به لامه وه زۆر سه یروو، نه و هه می شه
شانازی به مه ری می پاکیزه وه ده کرد، به و راده یه ی
مه دالبایه کی مه ری می له مل کردبوو، نه و رۆژه ی هاته
لای من مه دالبایه کی لی کرده وه و فریتی دایه ناو سه به ته ی
خو له که ی ته نیش تیه وه و زنجیره زیوه که شی له ته نیش ت
خو به وه دانا، پاشان له سه ر خوار دنه وه ی شه راب و
رژاندنی فرمی سک به ر ده و ام بوو.

وتم بۆچی ده گری؟

وتی رهوا، ویستم به پاکی بریم، به لام لیت ناگه رین به
پاکی بمینیتته وه.

پاشان فرمی سکه کانی سرییه وه و وتی چه ز نا که ی
پیکه وه بین؟

ته ماشایه کم کرد و وتم:

دوای بیست سال له خو خوار دنه وه و سی سال له
راستگوئی تازه هاتوویت بو تو له سه ندنه وه من به کار
بینی؟ پاشان چۆن دل م دی په رییه کی وه کو تو پیس
بکه م؟

هه ناسه یه کی هه لکی شاو وتی نا من خو م ده مه وی،
پیش رو بینی نه به دیم شتی یک به دللی خو م بکه م و
به خواستی خو م تیکه لای نه و پیاوه بم که میژوویه که
عاشقم بووه، نیستا من ناماده م تا هیتم تیایه ماچت
بکه م، تا خه م برکا هه ناسه مان تیکه ل بکه یین، نای رهوا
نه وه شم پی رهوا نابینی؟

ئیتیر چاوم پر بوو و نه متوانی به ر له گریانه که م بگرم.
تو مار که که پر بوو له هه ناسه ی گه رمی دل به ند، جار جار
برگه یه کی گۆرانییه کی هه ناسه سوار له و مشتومره تاله به
تاگای ده هینا یه وه.

بۆنی شه راب و وشه سارده کافان هه موو چرکه یه ک
خیانه تیان وه بیر ده هینا یه وه.

نه و دانیشت و وتی (رهوا) نه زانی بو نه وه ی
(هه راسان) دوای من تووشی به ندیخانه نه بی، چومه ته
لای پزشکی ده روونی و راپۆرتیکم پیتی نووسیوه، گویه

من نه خوشیی دهر وونیم ههیه .

رهوا درپژدی به قسه کانی دا:

جه نابی حاکم خۆم بۆ نه گیرا و توورپیی گرمی، وتم قسه ی قسۆر، چۆن ئەبێ هونه رمه ندپکی ده ستره نگیینی وه کو تو، مافپه روه دیککی خۆبه خش که رۆژ تا ئیواره دا کوکی له مافی خه لکی ده که ی، عاشقیکی دلشکا و که تا ئیواره له پیناو به رزرپا گرتنی ناو و ناوبانگی خبیرانه که ت هسه ره ته کانت ده شارپته وه، خۆت به شپیت ناوزه بکه ی؟ مه حاله رینگه ت پئی بده م.

پاشان پیم وت دل به ند گیان من له گه ل هه راسان قسه ئە که م تا کیشه که تان چاره سه ر بکه ن.

فرمیسه که کانی دل به ند نه وه وه ستان، وتی رهوا تازه نه ته توانم جیا بیه وه و نه ئەو هه موو سووکایه تی پیکردنم له بیه ره چپته وه، له به ر ئەو دوو مناله جوانم، بۆ به لپنم داوه له ناو ئەو خبیرانه دهر نه چم، ته نیا مه رگ چاره سه ری ئەم کیشه یه ی من ئەکا.

دوای ئەم مشتومره داوای لاپه ره یه کی گه وره ی لیکردم و که وته کیشانی ئەم ویتانه

له ژیر ناوونیشانی (ستراتیجییه تی پاراستنی نه یینییه کان) ئەم کو مه له ویتانه ی کیشا، جار به جار سه ری هه له بیه ری و ته یوت ته نیا ئەم نه خشه یه چاره سه ری کیشه کانی من و هه راسان ده کات.

ئیه تر داوای زه رفیککی لیکردم و وتی ئەم تابلۆنامه یه بۆ تو، هیچ نه بێ با لای تو بێ تا خۆم لیتی داوا ده که مه وه بیپارێزه . به م شپوه یه ئەم نامه یه م لیتی وه رگرت.

دوای ته واو کردنی وینه که باوه شی پێدا کردم و ماچیککی نیوچه وانێ کردم، من زۆرم پئی ناخۆش بوو، چونکه هه ستم کرد ئەوه ی له به ر عه شقه درپژخایه نه که ی من نه بوو، بگره ماچی تۆ له سه ندنه وه بوو له هه راسان.

پاشان سه ری خسته سه ر سینگم و گریانی میژوویه ک له ناومیدی هه لپشته سه ر سینگه تینووه که م.

هه ر به و گریانه وه له سه ر سینگم خه وی لیکه وت، هه رچه ندم کرد نه متوانی بیه داری بکه مه وه، که وته سه ر زه وبیه که، زۆر بانگم کرد، هه لمگرت و له سه ر قه نه فه ی تۆمارگه که رامکشاند، وه کو شپیت به ریومه ماچکردنی رووی پاییزی و په ری ئاسای، به لام دیاریبوو بریاری روینی کوتایی دابوو.

ته له فۆنم بۆ هه راسان کرد، به په له هات تا گه یاندمانه نه خۆشخانه .

هه رچیم له هه راسان پرسی، هه ر ته یوت بوومه به فلیم به ده ستییه وه، که پرسیم بۆ؟ وتی ئەی نازانی دل به ند کیشه ی دهر وونی هه یه ؟.

هه ر له رینگه بووین ئافره تیک ته له فۆنی بۆ هه راسان

کرد، ته یوت ها هه راسان که ی له و شپوه کاره شپیته رزگارمان نه یی؟

هه راسانیش پیتی وت دوایی قسه هه نه که یین و مۆبایله که ی داخست.

هه راسان خۆی بۆ رانه گیرا و وتی: ئەوه درۆیه جه نابی حاکم.

پاشان له لیکۆلینه وه کان راستیی قسه کانی رهوا سه لپنرا، ئەویش له رینگه ی تۆری کۆره که وه.

دل به ند بۆ ئەوه ی تۆ له ی خۆی به خیا نه تکر دن بکا ته وه، بۆ لای من هاتبوو، به لام له به ر ئەوه ی که سه یکی زۆر پاک و بیه گه رد بوو، نه ییتوانی ئەوه بکات، ژه هری کردبووه ناو شه رابه که یه وه.

دوای ئەو زانیاریانه ی رهوا دای به دادوهر، بریاری ده سته گیر کردنی ره واش درا، چونکه له تۆمارگه که ی ئەو وای لیه اتبوو و پیکه شه رابه ژه هراوییه که ی خوار دیبووه وه.

هه راسانیش دوای ئەوه ی دانی به خیا نه ته که ی نا، چه ند مانگیک حوکم درا، که لیکۆلینه وه له پزیشکه دهر وونیه که ش کرا، زانیان دل به ند داوای ئەو راپۆرتیه ی کردوو و ئەو ئەوه ند ه خبیرانه که ی خۆی خۆش ئەویست نه یویست له خۆکوشتنه که شی که مه ترین زیان به خبیرانه که ی بگات و هه مووی خسته ئەستۆی خۆی.

بۆ ئەوه ی تۆ له ی خۆی له هه راسان سه نه یته وه، ویستی پیتش ئەوه ی بمری خیا نه تی لی بکا، به لام نه ییتوانی خیا نه ته که بکا، پاکي و به راته تی دل به ند و ره واش ئاشکرا بوو، ئەویش له پشکنینی ته رمه که ی دل به ند ئەوه ده رکه وت که له و رۆژه پتیه ندی سه یکی نه کردوو.

پاش ماوه یه ک به بریاری دادوهریککی نادادوهر، هه راسان به راته ت ده رچوو و له گه ل ئەو ئافره ته هاوسه رگیری کرد که بووه هۆی تیکدانی ژیا نی ئەو خبیرانه .

روحي دل به ندیش وه کو په پوله یه کی سه یی به سه ر سه ری مناله جوانه کانییه وه هه له بیه فری، به لام ئەوه ی روحي ئەوی شادتر ئەکرد، هه ریه ک له وان دل به ندیک بوون.

٢٩-١٢-٢٠١٧ هه ینی